

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

D E C I Z I E

cu privire la inadmisibilitatea recursului în anulare

declarat în cauza penală privind învinuirea lui

Valeriu Plis

(art. 264 alin.(3) lit.b) Cod penal)

Dosarul nr. 4-1re-57/2023

Nr. PIGD 1-16132127-01-4-1re-07082023

Chiar dacă instituția recursului în anulare a fost abolită la 01 septembrie 2023, recursurile în anulare declarate până la acea dată se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora; Nemotivarea hotărârilor invocată în recurs în anulare.

28 noiembrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătorească:

Instanța de fond: Ludmila Ursu

Instanța de apel: Xenofon Ulianovschi, Sergiu Furdui, Svetlana Balmuș,
Silvia Cecan, Alexandru Gafton, Alexandru Spoială

Instanța de recurs: Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun, Dumitru
Mardari, Maria Ghervas, Nadejda Toma, Victor Boico, Victor Burduh

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Tudor Barbă în interesele condamnatului Valeriu Plis,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte,*

Lilia Roic-Botezatu

Ghenadie Eremciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Valeriu Plis s-a născut în anul 1950 în Ucraina. El a fost învinuit de comiterea accidentului rutier ce a cauzat decesul persoanei.

2. Valeriu Plis a fost apărat în această procedură de avocatul Tudor Barbă.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură generală. Valeriu Plis a fost găsit vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și i-a fost aplicată pedeapsa sub formă închisoare pe termen de patru ani, cu suspendarea executării acesteia pe un termen de patru ani. Tot prin aceeași sentință, a fost stabilită și pedeapsa complementară privarea de dreptul de a conduce pe un termen de trei ani. Curtea de apel Chișinău la 07 octombrie 2021 a respins apelurile declarate de avocat și inculpat, ca fiind nefondate.

4. La 05 august 2022, Curtea Supremă de Justiție a declarat inadmisibil recursul inculpatului Valeriu Plis, ca fiind vădit neîntemeiat.

5. La 19 ianuarie 2023, la Curtea Supremă de Justiție a fost înregistrat recursul în anulare depus de avocatul Tudor Barbă în interesele condamnatului Valeriu Plis.

6. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 26 noiembrie 2014 și s-a finalizat în 28 decembrie 2015. Prima instanță a examinat cauza în perioada 06 ianuarie 2016 – 07 iunie 2017. Instanța de apel a examinat cauza începând cu 18 august 2017 până la 12 octombrie 2018. Instanța de recurs a examinat cauza între 28 august și 12 noiembrie 2019. Instanța de apel a rejudecat cauza în perioada 06 februarie 2020 – 07 octombrie 2021. Ulterior, instanța de recurs a examinat cauza a doua oară între 08 aprilie 2022 – 05 august 2022. Dosarul a ajuns din nou la Curtea Supremă de Justiție la 07 august 2023.

ÎN FAPT

7. Valeriu Plis a fost învinuit că, la 21 noiembrie 2014, aproximativ la ora 07:00, conducând automobilul pe str. Calea Orheiului din direcția străzii Tudor Vladimirescu spre strada Studenților, nu a manifestat prudență sporită în trafic și nu a respectat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere al Republicii Moldova, care impun adaptarea vitezei în funcție de condițiile de trafic și prevenirea situațiilor periculoase. Astfel, acesta a tamponat pietonul Dumitru Arnaut, care traversa strada ilegal, în afara trecerii pietonale, deși era obligat să reducă viteza

sau chiar să oprească pentru a preveni accidentul. În urma impactului pietonul a decedat. Acțiunile lui Valeriu Plis au fost calificate conform art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

8. Prin [sentința Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 07 iunie 2017](#), Valeriu Plis a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin.(3) lit.b) Cod penal, și i-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de patru ani, executarea căreia a fost suspendată pe un termen de patru ani și a fost privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de trei ani. Prima instanță a admis acțiunea civilă parțial și a dispus încasarea sumei de 50 000 (cincizeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral, și a sumei de 3000 (trei mii) lei, cu titlul de cheltuieli judiciare. În privința prejudiciului moral, instanța a dispus examinarea într-o altă procedură separată, urmând să se pronunțe asupra cuantumului despăgubirilor. Drept urmare, prima instanță a ajuns la concluzia că probele administrate în cadrul procesului penal sunt suficiente pentru a dovedi vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

9. Avocatul Dina Pruteanu în interesele succesorului părții vătămate a depus apel împotriva sentinței, solicitând casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia lui Valeriu Plis să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de cinci ani, cu executare și dispunerea încasării din contul inculpatului a prejudiciului material în mărime de 25 000 (douăzeci și cinci mii) lei, ce constituie cheltuieli suportate pentru ceremonia de înmormântare.

10. La fel, a contestat sentința și inculpatul Valeriu Plis, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința sa, și respingerea acțiunii civile privind încasarea prejudiciului moral și material.

11. La [12 octombrie 2018](#), Curtea de Apel Chișinău a respins apelurile ca fiind nefondate, cu menținerea sentinței contestate. Instanța de apel a constatat că la stabilirea modului, măsurii, categoriei și termenului pedepsei, instanța de fond a luat în considerare gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia, persoana inculpatului, care nu a mai fost judecată anterior, precum și influența pedepsei asupra corectării și reeducării acestuia. De asemenea, s-au avut în vedere condițiile de viață ale familiei inculpatului.

12. La 05 decembrie 2018, condamnatul Valeriu Plis, a depus recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel, din motiv că instanțele de judecată nu au luat în considerare aspectele faptice stabilite la caz. În cererea de recurs, el a făcut referire la faptul că partea vătămată trecea neregulamentar strada, mai mult acesta se afla în stare de ebrietate. Impactul nu a putut fi evitat, deoarece el nu a văzut când partea vătămată a traversat strada de la stînga spre dreapta relativ deplasării automobilului, în afara trecerii de pietoni. Astfel, condamnatul a menționat că în situația dată, nu el este vinovat de producerea accidentului.

13. La [12 noiembrie 2019](#), Curtea Supremă de Justiție a admis recursul ordinar declarat de Valeriu Plis, casând integral decizia instanței de apel și dispunând

rejudicarea cauzei. În motivarea deciziei, instanța a subliniat că instanțele de fond și de apel nu au dat dovadă de obiectivitate și echidistanță în examinarea cauzei, acordând prioritate probatoriului deja acumulat în cadrul urmăririi penale, care a fost folosit pentru învinuirea lui Valeriu Plis în temeiul art. 264 alin. (3) lit. b) din Codul penal. De asemenea, instanțele nu au admis alte demersuri pentru obținerea unor probe suplimentare, cum ar fi efectuarea unei expertize auto-tehnice. În opinia inculpatului, aceste probe ar fi putut demonstra cu certitudine nevinovăția sa în legătură cu producerea accidentului rutier, soldat cu decesul părții vătămate.

14. La nouă judecare, instanța de apel la 15 iunie 2020, a admis cererea condamnatului Valeriu Plis și a dispus efectuarea expertizei auto-tehnice de către Centru Național de Expertiză Judiciară. La 23 noiembrie 2020 a fost întocmit raportul de expertiză judiciară cu următoarea concluzie: „dacă conducătorul automobilului de la locul de lucru putea observa ca obstacol de circulația pe banda sa de deplasare la distanța de 18,50 m la viteza de deplasarea de 50 km/h, conducătorul automobilului nu dispunea de posibilitatea tehnică de a evita tamponarea pietonului prin frânare.”

15. La [07 octombrie 2021](#), Curte de Apel Chișinău a respins apelurile declarate în cauza penală, ca fiind nefondate, cu menținerea sentinței contestate. Instanța a subliniat probele acumulate la etapa urmăririi penale demonstrează cu certitudine că tamponarea pietonului a avut loc din cauza neatenției și reacției neadecvate situației rutiere din partea condamnatului Valeriu Plis. Instanța de apel a considerat că în urma acțiunilor neglijente manifestate de conducătorul auto, a avut loc tamponarea pietonului, care s-a soldat cu decesul acestuia.

16. La 07 decembrie 2021, condamnatul Valeriu Plis a depus recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința sa, din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiuni. El a menționat că instanțele de fond eronat au respins ca fiind neîntemeiat demersul său privind dispunerea unei expertize suplimentare medico-legale pentru stabilirea legăturii cauzale între leziunile corporale aplicate victimei cu 30 de minute înainte de deces și cele survenite după accident. La fel, susține că, în raportul de expertiză judiciară nr. 2834 din 23.11.2020, expertul a concluzionat că, la o viteză de 50 km/h, conducătorul automobilului Mercedes Sprinter nu ar fi avut posibilitatea tehnică de a evita impactul cu pietonul aflat la o distanță de 18,5 metri. În situația dată, instanța de apel nu a analizat corespunzător acest raport și nu a menționat în decizia sa aspectele esențiale, precum imposibilitatea evitării accidentului. De asemenea, recurentul consideră că instanța a tratat expertiza doar formal, fără a evalua concluziile expertului, care ar fi relevante pentru stabilirea vinovăției.

17. La [02 august 2022](#), Curtea Supremă de Justiție a declarat inadmisibil recursul depus de către inculpat, ca fiind vădit neîntemeiat. Instanța a punctat în decizia sa că la rejudicarea cauzei instanța de apel a dispus efectuarea expertizei auto-tehnice, care ulterior a fost obiect de examinare în instanța de apel (f.d.199-

201, 222, 234 pct.45, vol.II). Instanța de recurs a constatat că recurentul susține că instanța de apel a respins neîntemeiat cererea sa de efectuare a unei expertize medico-legale suplimentare. Totuși, din materialele cauzei nu reiese că recurentul ar fi înaintat instanțelor de fond o astfel de solicitare pentru efectuarea unei expertize suplimentare.

18. La 09 ianuarie 2023, avocatul Tudor Barbă a declarat recurs în anulare în interesele condamnatului, solicitând casarea deciziei instanței de recurs, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a condamnatului, pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii. În motivarea solicitărilor înaintate, recurentul invocă aceleași argumente care au fost indicate în cererea de recurs ordinar. El s-a axat mai mult pe lipsa interpretării dată de instanța de apel și cea de recurs asupra raportului expertizei auto-tehnice din 23 noiembrie 2020.

19. La 07 august 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat părților depunerea referinței la recurs în anulare. În adresa instanței a parvenit referința procurorului, Pavel Guțan, care solicită declararea recursului ca fiind inadmisibil, din motiv că este vădit neîntemeiat.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

20. Instituția recursului în anulare a fost abolită prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Totuși, această modificare nu are efect asupra recursurilor în anulare depuse până la 01 septembrie 2023. Conform art. XI alin. (3¹) al acestei legi:

„Recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.”

21. Până la 01 septembrie 2023, partea relevantă a art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, care se referea la temeiurile pentru recurs în anulare, era următoarea:

„Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată...”

22. Conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală:

„viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată – încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale;”

23. Conform art. 454 Cod de procedură penală:

„Recursul în anulare poate fi declarat în termen de 6 luni de la data rămînerii irevocabile a hotărîrii judecătorești.”

24. Art. 456 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(2) Admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție o va decide un complet format din 5 judecători, fără citarea părților, în camera de consiliu, în baza materialelor din dosar.

(3) În cazul constatării condițiilor prevăzute la art. 432 alin. (2), completul format din 5 judecători va decide asupra inadmisibilității recursului înaintat prin decizie motivată adoptată în unanimitate, iar în cazul constatării condițiilor prevăzute la alin. (4) al articolului menționat, completul va trimite prin raport recursul în anulare pentru judecare Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție.”

25. Conform art. 457 alin. (1) Cod de procedură penală (redacția în vigoare până la 31 august 2023, când au intrat în vigoare modificările operate prin Legea nr. 245 din 31 iulie 2023):

„Judecarea recursului se face cu citarea procurorului, avocatului și celorlalte părți. Participarea procurorului și a avocatului în ședința instanței de recurs este obligatorie. Neprezentarea inculpatului, părții vătămate, părții civile și părții civilmente responsabile legal citate, precum și a reprezentanților lor nu împiedică examinarea recursului, însă dacă este necesar, instanța de recurs poate recunoaște prezența lor obligatorie, informându-i despre aceasta. ...”.

26. Art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, după modificările introduse prin Legea nr. 224/2024, prevede următoarele:

„... Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

27. Având în vedere prevederile art. 13 alin. (5/1) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție (a se vedea para. 22), în pofida prevederilor art. 456 alin. (2) Cod de procedură penală (a se vedea para. 20), admisibilitatea recursului în anulare este examinată de un complet din trei judecători ai Curții Supreme de Justiție.

28. Recursul în anulare examinat a fost declarat în mai puțin de șase luni de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de recurs, adică a fost depus în termen.

29. Examinând recursul în anulare, Curtea Supremă de Justiție trebuie să răspundă la întrebarea dacă există temeiul prevăzut de art. 453 alin (1) Cod de procedură penală, adică dacă hotărârea irevocabilă atacată este afectată de un viciu fundamental, eroare de drept comise la judecarea cauzei în cadrul procedurii precedente. Curtea Supremă de Justiție a explicat deja ce înseamnă viciul „viciului

fundamental” în cauzele penale nr. [1re-83/2023](#) și [1re-85/2023](#). Viciul fundamental există dacă sunt întrunite cumulativ următoarele elemente:

- a) a fost stabilită o încălcare a normelor de procedură;
- b) această încălcare este „gravă”;
- c) încălcarea a afectat soluția din hotărârea pronunțată.

30. Curtea Supremă de Justiție de asemenea a notat în cauzele de mai sus că, având în vedere că pune în discuție un lucru judecat, recursul în anulare nu poate reprezenta un recurs ordinar repetat. Pentru a admite recursul în anulare, gravitatea încălcărilor trebuie să fie considerabil mai mare decât cele care pot servi drept temei pentru admiterea recursului ordinar.

31. În continuare, urmează a fi examinat dacă viciile invocate sunt probate și reprezintă un „viciu fundamental” în sensul art. 453 alin (1) Cod de procedură penală.

a. Nemotivarea deciziei instanței de recurs

32. Recurentul afirmă că hotărârea instanței de recurs nu este motivată suficient. Completul de judecată susține că obligația de motivare a hotărârilor judecătorești este esențială pentru asigurarea unui proces echitabil. O hotărâre motivată este crucială deoarece:

- a) asigură că părțile au fost auzite;
- b) permite pregătirea efectivă a cererilor de apel sau recurs;
- c) facilitează verificarea hotărârii de instanța superioară.

33. Recurentul critică motivarea instanței de recurs în ceea ce privește constatarea vinovăției sale. Completul de judecată reiterează că instanța de recurs a oferit răspuns la argumentele esențiale ale apărării, inclusiv referitoare la raportul de expertiză autotehnică, anterior invocat și în cererea de recurs ordinar, fiind deja analizate în cadrul examinării instanței de recurs (para. 17). În conținutul deciziei adoptate, instanța de recurs a susținut aprecierile instanței de apel referitoare la concluziile raportului de expertiză autotehnică. Judecând recursul, instanța repară doar pretenziile erori de drept. Aprecierea și reaprecierea probelor reprezintă o prerogativă legală a instanțelor de fond, iar invocarea în cadrul unui recurs în anulare a unei aprecieri diferite a circumstanțelor speței, față de cea adoptată de instanțele inferioare, nu are suport juridic și nu constituie un viciu fundamental capabil să afecteze o hotărâre irevocabilă.

34. Nu pot fi acceptate, în sensul admiterii recursului, argumentele aduse de recurent referitoare la faptul că instanța de recurs ordinar nu a motivat decizia având în vedere argumentele invocate în recursul ordinar. În acest context, este relevantă jurisprudența CEDO, care a stabilit că, în situațiile în care instanțele de fond au motivat în mod corespunzător decizia, detaliind împrejurările care confirmă sau infirmă acuzațiile penale, pentru a permite părților să își exercite

eficient dreptul de recurs, o instanță de recurs poate, în principiu, să se limiteze la a relua motivele și raționamentele instanțelor inferioare (cauzele [Garcia Ruiz v. Spania](#), hotărârea din 21 ianuarie 1999; Helle v. Finlanda, hotărârea din 19 decembrie 1997).

35. Completul de judecată notează, că instanțele de judecată s-au expus asupra argumentelor esențiale invocate de către recurent. Dezacordul cu aprecierea probelor nu este și nu a fost temei de recurs la data depunerii sau soluționării recursului (*mutatis mutandis* încheierea Curții Supreme de Justiție nr. [1ra-497/2023](#), para. 25). Având în vedere cele menționate în para. 30, cu atât mai mult aceasta nu putea constitui temei de recurs în anulare.

36. Prin urmare, conform art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, art. 456 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală (versiunea în vigoare la data depunerii recursului în anulare),

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile în anulare declarate de avocatul Tudor Barbă în interesele condamnatului Valeriu Plis împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 05 august 2023.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Lilia Roic-Botezatu

Ghenadie Eremciuc